



WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MIECZYŚLAW ŁUCZAK

KGP.410.002.02.2017
P/17/015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/015 – Gospodarka złożami strategicznych surowców kopalnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Marek Suliński, doradca ekonomiczny, legitymacja nr 519 ważna do dnia 31 grudnia 2017 r. 2. Andrzej Oleksak, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KGP/53/2017 z dnia 13 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rozwoju, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mateusz Morawiecki, Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Rozwoju od 16 listopada 2015 r. do 28 września 2016 r., a od 28 września 2016 r. Wicepremier i Minister Rozwoju i Finansów (jako kierujący działem administracji rządowej – gospodarka i działem – rozwój regionalny). Poprzednio Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów Minister Gospodarki od 16 grudnia 2012 r. do 16 listopada 2015 r. (jako kierujący działem – gospodarka, w tym sprawy energii). (dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ustalenia kontroli wskazują¹, że w wyniku wieloletnich zaniechań nie zostały wykonane istotne zadania dotyczące racjonalnego i efektywnego gospodarowania zasobami kopalni, wyznaczone ministrowi właściwemu do spraw gospodarki² w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (dalej KPZK 2030)*³ oraz w *Polityce energetycznej Polski do 2030 r.*⁴

Minister Rozwoju w latach 2015-2017 kontynuował, zainicjowane w 2014 r. przez ministra właściwego do spraw gospodarki, prace w zakresie opracowania wykazu strategicznych surowców nieenergetycznych oraz uwzględnił w strategii rządowej projekty dotyczące polityki surowcowej. Podejmował też, we współpracy z innymi ministrami, zadania związane z kształtowaniem polityki surowcowej państwa, lecz do zakończenia kontroli prace te nie zostały zakończone.

Uzasadnienie oceny ogólnej
Dotychczas nie stworzono wykazu strategicznych, z punktu widzenia polskiej gospodarki, złóż kopalni oraz planów ich eksploatacji, a także nie opracowano wytycznych dotyczących ochrony takich złóż, w powiązaniu z polityką energetyczną.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Minister do spraw gospodarki odpowiadał za te zadania do czasu wyodrębnienia w administracji rządowej działu *gospodarka złożami kopalni*. Dział ten ustanowiono *ustawą z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw*, kieruje nim Minister Energii; dotychczasowym działem gospodarka kieruje Minister Rozwoju i Finansów.

³ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. (MP z 2012 r. poz. 252). Dalej: *KPZK 2030*.

⁴ M.P. z 2010 r. Nr 2, poz. 11.

Za realizację tych zadań odpowiedzialny był minister właściwy do spraw gospodarki. Były one wskazane w *KPZK 2030*, a częściowo także w *Polityce energetycznej Polski do 2030 r.*⁵. Z dniem utworzenia działu administracji *gospodarka złożami kopalin*, zadania wynikające z polityki energetycznej Polski zostały przypisane Ministrowi Energii.

Wskazane w rządowej *Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*⁶ strategiczne projekty dotyczące polityki surowcowej (*Surowce dla przemysłu oraz Polityka Surowcowa Państwa*) były realizowane przy współdziałaniu Ministra Rozwoju. W ramach tych prac, przygotowano dokument *Surowce dla Przemysłu – Plan działań na rzecz zabezpieczenia podaży surowców nieenergetycznych*⁷, który został przyjęty w 2017 r. Dokument ten ma być jednym z planów wykonawczych do *Polityki Surowcowej Państwa (dalej PSP)*, za której przygotowanie odpowiada Pełnomocnik Rządu ds. PSP⁸. Minister Rozwoju uczestniczył w pracach związanych z przygotowaniem PSP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań wynikających z *KPZK 2030* i *Polityki energetycznej państwa do 2030 roku* w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania złóż kopalin

Opis stanu faktycznego

W dniu 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła *KPZK 2030*, w której określono następujące zadania dla ministra właściwego ds. gospodarki:

- sporządzenie wykazu złóż o znaczeniu strategicznym dla państwa, z określeniem przestrzennego zasięgu ich zalegania,
- opracowanie planów eksploatacji złóż, uwzględniających potrzeby bieżącego i przyszłego rozwoju kraju oraz potrzebę zachowania środowiska dla przyszłych pokoleń w możliwie jak najmniej przekształconej postaci, które będą podstawą wykorzystania złóż zgodnie z ich wartością użytkową,
- powołanie zespołów do opracowania wykazu złóż kopalin oraz wytycznych w sprawie ochrony strategicznych złóż kopalin w powiązaniu z polityką energetyczną państwa,
- wyznaczenie granic obszarów funkcjonalnych ochrony strategicznych złóż kopalin w planach zagospodarowania przestrzennego województw⁹.

Realizacja tych zadań, według *KPZK 2030*, wymaga współdziałania z innymi właściwymi ministrami.

W 2014 r. Minister Gospodarki zwrócił się do Ministra Infrastruktury i Rozwoju (dalej MIR) o rozpoczęcie prac nad umożliwieniem wdrożenia obszarów funkcjonalnych ochrony złóż strategicznych. W efekcie Departament Polityki Przestrzennej MIR przy współpracy z Ministerstwem Gospodarki (dalej MG)¹⁰ i Ministerstwem Środowiska (dalej MŚ) prowadził prace związane z wdrożeniem *KPZK 2030*,

⁵ Zostały wskazane w Programie działań wykonawczych na lata 2009-2012, stanowiącym załącznik nr 3 do *Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku*.

⁶ *Strategia* przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r. Dalej: *Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju* lub *SOR*.

⁷ Przyjęty 15 lutego 2017 r. przez kierownictwo MR. Dalej: *Plan działań*.

⁸ Pełnomocnik ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 maja 2016 r. (Dz.U. poz. 685). *Zarządzeniem Nr 61 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 maja 2016 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Surowcowej Państwa* (M.P. poz. 455) został powołany Międzyresortowy Zespół jako organu pomocniczy Rady Ministrów.

⁹ *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073). Dalej: *upzp*

¹⁰ Zadania w zakresie gospodarki surowcami energetycznymi i nieenergetycznymi do 2015 r. były w kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki (art. 9 *ustawy o działach administracji rządowej* w brzmieniu obowiązującym do 27 listopada 2015 r.) oraz ministra właściwego do spraw środowiska (art. 28 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 *ustawy*). Obecnie w zakresie działu *gospodarka* zadania przypisane zostały Ministrowi Rozwoju i obejmują m.in. kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej. W ramach działu *rozwój regionalny* (art. 9 ust. 1 i art. 23a *o działach administracji rządowej*) Minister Rozwoju odpowiada za przygotowanie dokumentów planistycznych dotyczących propozycji i realizacji koncepcji przestrzennego rozwoju kraju.

w zakresie dotyczącym ochrony złóż kopalin. W ramach Zespołu ds. wymiaru terytorialnego, ładu przestrzennego i krajowej polityki miejskiej, powołanego przez Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju¹¹ powstała Grupa robocza ds. złóż¹². Grupa, w skład której wchodził także przedstawiciel MG, pracowała od maja 2014 r. do listopada 2015 r., m.in. wspomagając prace Głównego Geologa Kraju nad przygotowaniem *Białej Księgi Ochrony Złóż Kopalin* w zakresie ekonomicznych skutków decyzji planistycznych i rozwojowych. W ramach prac Grupy roboczej ds. złóż, na zlecenie MIR została wykonana ekspertyza: *Ochrona złóż węgla brunatnego w dokumentach planistycznych w aspekcie aktualnego stanu prawnego, konflikt interesów potencjalnych inwestorów i społeczności lokalnych*.

*Plan działań służący realizacji KPZK 2030*¹³ przewidywał wdrożenie obszarów funkcjonalnych m.in. dotyczących strategicznych złóż kopalin. Ustawą z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw¹⁴ wprowadzono do ustawy pojęcie „obszar funkcjonalny” o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym ze względu na typ obszaru, co stanowiło pierwszy etap realizacji KPZK 2030. Mimo to nie doszło do realizacji kolejnych etapów wdrażania postanowień KPZK 2030. Podjęto działania mające na celu opracowanie i wdrożenie *Polityki Surowcowej Państwa*, które determinują dalszą realizację zadań mających znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. *Polityka Surowcowa Państwa* została ujęta w *Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju*.

(dowód: akta kontroli str. 4-34, 55-57, 633, 722-746,747-749, 750-814)

Według wyjaśnień Dyrektora Departamentu Innowacji MR¹⁵:

- różnice w zapisach KPZK 2030 i *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko* co do odpowiedzialności za prowadzenie prac w zakresie wyznaczenia złóż strategicznych, wzmocniły spór kompetencyjny między Ministrem Gospodarki - organem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo energetyczne państwa, a Ministrem Środowiska - ówczesnie organem właścicielskim dla złóż energetycznych,
- *Plan działań służący realizacji KPZK 2030* przewidywał wdrożenie obszarów funkcjonalnych złóż kopalin w ostatniej kolejności, co wynikało z konieczności przygotowania podstaw prawnych, w tym ustalenia listy złóż strategicznych, jako podstawy rozporządzenia Rady Ministrów i osiągnięcia konsensusu między jednostkami samorządu terytorialnego, zainteresowanymi społecznościami lokalnymi i administracją państwową, co do dróg rozwiązania istniejącego sporu o lokalizację kopalń odkrywkowych;
- obecnie nie ma wystarczających podstaw prawnych do wyznaczenia zasięgu przestrzennego złóż strategicznych dla gospodarki i zarządzania taką przestrzenią w celach rozwojowych oraz ochrony praw właścicieli powierzchni nad złożem.

(dowód: akta kontroli str. 4-34, 55-57, 498, 633, 722-746,747-749, 750-814)

Ustalone
nieprawidłowości

Od 2011 r. nie zostały zrealizowane zadania, wynikające z KPZK 2030, dotyczące sporządzenia wykazu złóż o znaczeniu strategicznym dla państwa oraz

¹¹ Komitet jest organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Rady Ministrów, powołanym na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376 ze zm.) właściwy m. in. w sprawach rekomendacji w zakresie strategicznych wyzwań dla polityki rozwoju. Skład Komitetu i jego regulamin określa zarządzenie nr 59 Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie Komitetu Koordynacyjnego do spraw Polityki Rozwoju. Przewodniczącym Zespołu był minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, jako przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów.

¹² Powołana zgodnie z zaleceniem KPZK 2030, celem wypracowania podstawy prawnej do wyznaczania obszarów funkcjonalnych ochrony złóż strategicznych.

¹³ Opracowany przez Ministerstwo Rozwoju R został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 4 czerwca 2013 r.

¹⁴ Dz.U. poz. 379.

¹⁵ Pismo z dnia 6 lipca 2017 r. na podstawie wyjaśnień Departamentu Strategii Rozwoju MR (dalej DSR).

opracowania wytycznych dotyczących ochrony strategicznych złóż kopalin w powiązaniu z polityką energetyczną państwa. Jednocześnie nie zrealizowano zadań w tym zakresie, wskazanych w 2009 r. w *Polityce energetycznej Polski do 2030 r.* Powodem tych zaniechań był brak koordynacji działań odpowiedzialnych ministrów (minister właściwy do spraw gospodarki, środowiska, gospodarki wodnej, budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, transportu), w tym niepowołanie zespołów do opracowania dokumentów.

W ocenie NIK zadania ministra właściwego ds. gospodarki dotyczące ochrony i zagospodarowania złóż kopalin, określone w dokumentach rządowych, nie zostały wykonane z powodu braku współpracy ministrów odpowiedzialnych za te kwestie. Minister Rozwoju wywiązał się z powierzonych prac w zakresie przypisanych mu kompetencji.

2. Realizacja zadań związanych z zapewnieniem dostępu przemysłu do surowców oraz współpraca z innymi organami administracji państwowej dotycząca gospodarki złożami kopalin

Opis stanu faktycznego

Ministerstwo Rozwoju odpowiada za realizację zadań związanych z dostępem przemysłu do surowców. Zadania te są w kompetencji Departamentu Innowacji¹⁶.

2.1. Decyzja w sprawie opracowania *Planu działań na rzecz bezpieczeństwa Polski w zakresie surowców nieenergetycznych* została podjęta w czerwcu 2014 r. We współpracy z MIR, Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz MŚ został opracowany projekt *Założeń do Planu działań*. Po uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach z interesariuszami¹⁷ kierownictwo MG w dniu 31 marca 2015 r. przyjęło *Założenia do Planu działań na rzecz bezpieczeństwa Polski w zakresie surowców nieenergetycznych*¹⁸, określające ramy przyszłego *Planu działań*. *Założenia do planu działań* określały zakładane ramy i harmonogram opracowania i przyjęcia *Planu działań*. Zakończenie prac nad przyjęciem *Planu działań* określono na styczeń – luty 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 3, 4-5, 7-10, 35-54, 55-57, 58-153, 204-300, 609)

W *Założeniach do Planu działań* stwierdzono, że celem *Planu* jest identyfikacja działań koniecznych dla poprawy bezpieczeństwa polskiej gospodarki w zakresie surowców nieenergetycznych. Ponadto stwierdzono, że niezbędne jest opracowanie nowego (według najnowszych danych) *Bilansu perspektywicznych zasobów kopalin Polski*¹⁹.

W lipcu 2016 r. MR skierowało projekt dokumentu *Surowce dla Przemysłu - Plan działań na rzecz zabezpieczenia podaży nieenergetycznych surowców mineralnych* do konsultacji do następujących interesariuszy: 13 ministerstw, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wyższego Urzędu Górniczego, 15 przedsiębiorstw przemysłowych, 29 jednostek naukowo-badawczych, 20 zrzeszeń gospodarczych.

Po konsultacjach, dokument pod zmienionym tytułem - *Surowce dla Przemysłu - Plan działań na rzecz zabezpieczenia podaży surowców nieenergetycznych* został przyjęty przez Ministra Rozwoju w dniu 15 lutego 2017 r. i przekazany

¹⁶ Paragraf 9, pkt 2 Wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Innowacji MR (dalej: DI).

¹⁷ Jedenastoma przedsiębiorstwami przemysłowymi (m.in.: Grupy Azoty S.A., KGHM Polska Miedź, Kopalni Gipsu i Anhydrytu „Nowy Łąd” Sp. Z o.o.), 25 jednostkami naukowo-badawczymi, 8 zrzeszeniami gospodarczymi (m.in. Krajowa Izba Gospodarcza, Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu, Polska Platforma Technologiczna Surowców Mineralnych), Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Narodowym Centrum Nauki, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

¹⁸ Dalej: *Założenia do Planu działań*.

¹⁹ Informacje zawarte *Bilansie perspektywicznych zasobów kopalin Polski* (publikacji PIG-PIB wydanej w 2011 r.) dotyczą stanu na koniec 2009 r. i są w znacznym stopniu nieaktualne. W Planie działań przewidziano też zadanie aktualizacja Bilansu perspektywicznych zasobów kopalin Polski w miarę postępowania prac poszukiwawczych i rozpoznawczych (np. w cyklach 5-letnich) powierzono do realizacji MŚ.

Pełnomocnikowi Rządu ds. PSP - Głównemu Geologowi Kraju jako wkład MR w *Politykę Surowcową Państwa*.

Plan działań zawiera uzasadnienie dla przygotowania dokumentu, opis ram instytucjonalnych, wskazanie celu i zakresu dokumentu, zestawienie - *Kierunki importu przez Polskę surowców nieenergetycznych* w 2014 r. oraz zestawienie kluczowych surowców nieenergetycznych. W *Planie działań* określono 105 możliwych działań w sześciu obszarach: instytucje i system zarządzania (jedno działanie), poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin (17 działań), ochrona złóż (56 działań), przetwórstwo surowców i surowce wtórne (16 działań), substytucja (4 działania), polityka międzynarodowa i import surowców (11 działań). Samodzielna odpowiedzialność MR dotyczy pięciu działań²⁰. W stosunku do 34 działań realizowanych przez dwie lub więcej instytucji, rola MR została określona jako wiodąca. Ponadto MR zostało wskazane jako instytucja współpracująca przy realizacji dziewięciu działań. Z informacji zawartej w tym dokumencie wynika, że brak jest danych dotyczących zidentyfikowania zapasów i strat w gospodarowaniu najważniejszymi surowcami nieenergetycznymi, w szczególności surowcami kluczowymi, możliwe jest jedynie oszacowanie ich pozornego zużycia. Określenie rzeczywistej konsumpcji jest możliwe tylko dla surowców energetycznych i nielicznych surowców nieenergetycznych.

(dowód: akta kontroli str. 27-33, 35-54, 55-57, 58-136-153, 204-300, 301-333, 629-633, 634-636, 750-751, 818-819, 821)

2.2. W ramach konsultacji projektu *Planu działań* Pełnomocnik Rządu ds. PSP Sekretarz Stanu w MŚ, pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r. poinformował MR, że MŚ dostarczy pełny wkład merytoryczny *Międzyresortowemu Zespołowi ds. Polityki Surowcowej Państwa* opracowującemu PSP. Dokument ten będzie odnosił się do wszystkich rodzajów surowców mineralnych, łącznie z energetycznymi. Filarami PSP mają być: zapotrzebowanie gospodarki na surowce, pozyskiwanie surowców ze złóż kopalin i ciepło ziemi, pozyskiwanie surowców z odpadów oraz ich zamienników, pozyskiwanie deficytowych surowców drogą importu i współpraca międzynarodowa, uwarunkowania prawne polityki surowcowej, upowszechnienie wiedzy o geologii, górnictwie i surowcach, ramy instytucjonalne wypracowania i wdrażania PSP, ryzyko i planowanie inwestycji, usprawnienie systemu podatków i danin.

(dowód: akta kontroli str. 10, 14-16, 27-33, 58-153, 301-333, 630-631, 634-635)

W piśmie z dnia 22 września 2016 r., Pełnomocnik Rządu ds. PSP zwrócił się do MR o przedstawienie - w ramach PSP - obecnego oraz prognozowanego popytu na poszczególne surowce, generowanego przez polski przemysł, z uwzględnieniem innowacji, które są w kompetencjach Ministra Rozwoju.

Częściową realizacją tego postulatu było opracowanie sporządzone w 2016 r. przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN pn. *Surowce kluczowe dla polskiej gospodarki*²¹. Opracowanie zawierało zestawienie średniej rocznej wartości krajowego zużycia surowców w roku 2005, 2010 i 2014, szacunki zapotrzebowania na poszczególne surowce obecnie i do 2020 r. oraz ocenę wielkości dostępnej bazy zasobów wybranych surowców w Polsce, w odniesieniu do możliwości pokrycia zapotrzebowania na nie. W opracowaniu przedstawiono zestawienie surowców nieenergetycznych kluczowych dla polskiej gospodarki.

²⁰ Działanie 15 – Opracowanie sposobu określania zapotrzebowania przemysłu (popytu) na surowce w przyszłości, działanie 16 – Zidentyfikowanie przepływów materiałowy najważniejszych surowców, w szczególności surowców kluczowy, działanie 65 – Promocja społecznej odpowiedzialności biznesu, działanie 66 – Promocja korzyści z prowadzenia dialogu z lokalnymi społecznościami oraz ich rzetelnego informowania wśród przedsiębiorstw, działanie 85 – Uwzględnienie kwestii zagospodarowania odpadów w polityce klastrowej.

²¹ Na zlecenie MR.

Wyróżniono w nim dwa rodzaje takich surowców, charakteryzujące się dużą podażą ze źródeł krajowych oraz te, których brak na rynku polskim albo występują w niewielkich ilościach, przy istotnym poziomie ich zużycia. W opracowaniu zidentyfikowano również kluczowe surowce nieenergetyczne, w zależności od ryzyka dostaw i barier ograniczających pokrycie zapotrzebowania na te surowce.

(dowód: akta kontroli str. 17, 334-493, 635-636)

Prace nad opracowaniem *PSP* nie zostały dotychczas zakończone. Ministerstwo brało udział w tych pracach, m. in. przekazało Pełnomocnikowi Rządu ds. *PSP* – Głównemu Geologowi Kraju uwagi do dokumentu *Koncepcja Polityki Surowcowej Państwa*, który wpłynął do MR z pismem Pełnomocnika z dnia 6 lutego 2016 r., W uwagach stwierdzono, że polityka surowcowa powinna odpowiadać na potrzeby gospodarcze, a nie odwrotnie (nie gospodarka dostosowana do profilu surowcowego). Ponadto polityka surowcowa powinna być skorelowana z polityką innowacyjną, naukową, przemysłową, konkurencyjności, pracy, handlową, klimatyczną i energetyczną. Kolejna uwaga MR do projektu *PSP*, zgłoszona 2 sierpnia 2017 r. dotyczyła konieczności właściwego sformułowania nadrzędnego celu *PSP*, którym powinno być zaspokajanie wynikającego z przyjętych priorytetów rozwoju gospodarczego zapotrzebowania gospodarki na surowce.

Dotychczas nie przygotowano programów rządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego²² o znaczeniu krajowym przypisane ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Według wyjaśnień Z-cy Dyrektora Departamentu Innowacji MR²³, art. 48 *upzp*, na podstawie którego miały być opracowane ww. programy jest przepisem martwym, ponieważ inwestycje publiczne o znaczeniu krajowym są od lat realizowane na podstawie tzw. spec ustaw, poza systemem regulacji planowania i zagospodarowania przestrzennego. Podjęto natomiast prace nad przygotowaniem projektu *System zarządzania rozwojem Polski*, który został przekazany do konsultacji międzyresortowych w dniu 14 lipca 2017 r. oraz regionom - w dniu 26 lipca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 334-493, 631-633, 635-636, 749, 751, 865)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania ministra właściwego ds. gospodarki.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, biorąc pod uwagę aktualny zakres kompetencji Ministra Rozwoju, nie formułuje wniosków pokontrolnych. Jednocześnie wskazuje na potrzebę aktywnego udziału Ministra Rozwoju, w ramach współpracy z innymi właściwymi ministrami oraz w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Polityki Surowcowej Państwa, w pracach nad strategicznymi projektami dotyczącymi polityki surowcowej.

²² Zgodnie z art. 2 pkt 5 *upzp* - przez inwestycje celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.), w tym w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania złóż kopalin objętych własnością górnictwa.

²³ Pismo z dnia 31 lipca 2017 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*²⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 20 października 2017 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Mieczysław Łuczak

(-) Mieczysław Łuczak

.....
podpis

²⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 524. Dalej: *ustawa o NIK*.